

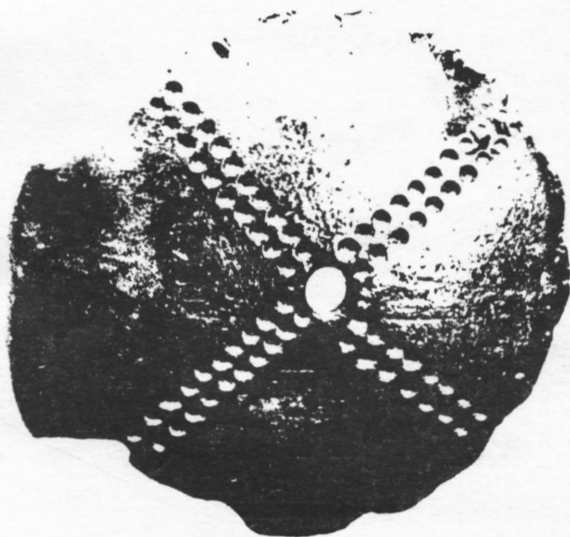
STENHUGGEREN

MEDLEMSBLAD FOR JYSK STENKLUB

19 årgang nr. 2.

April 1993

Total nr. 60.

Forstørret gengivelse af ravskive med korsformet dekoration, fundet på Horsens-egnen. Lignende skiver er kendt fra mange fund fra de nord-tysk-polske Østersøegne. Skivens diameter har oprindeligt været lidt større end 4 centimeter.

STENHUGGEREN, medlemsblad for Jysk Stenklub.

Ansvh. redaktør: Karen Pii Pedersen, Skolesvinget 32, 8240 Risskov 86 17 78 76
Tryk: Solbakkens Værksted, Holmevej 128, 8270 Højbjerg 86 27 07 84

Øvrige adresser:

Formand: Annie Buus, Rugbjergvej 14, Stautrup, 8260 Viby J. 86 28 11 13
 bedst før kl. 15.
Medl. af best. Peter K.A. Jensen, Egevej 16, 8680 Ry, 86 15 46 13
Medl. af best. Hans J. Mikkelsen, Kjærslund 18, 8260 Viby J. 86 29 55 18
Medl. af best.: Ingemann Schnetler, Fuglebakken 14, Stevnstrup 8870 Langå. 86 46 72 82
Kasserer: Sinne Rønn Mikkelsen, Klokkerbakken 3, 8210 Århus V. 86 15 46 13
Jysk Stenklub: GIRO 1217380, Klokkerbakken 3, 8210 Århus V.

Årskontingent: 80 kr. for enlige, 120 kr. for par i 1993.

Medl. af redaktionsudvalg og fører af medlems-/adresselisten:

Wanda Christensen, Frederiks Alle 126, 8000 Århus c. 86 13 45 05

Klubblade fra andre klubber bedes sendt til:

Lillian Skov, Snebærvej 14, 8270 Højbjerg. 86 27 21 20

Værksted på Skt. Anna Gade Skole:**Åbningstider:**

Sæson 1992 - 93 slutter 5. maj

Åbningstider efter ferien:

Slibehold - tirsdag kl. 16.00 og 19.00 - 22.00. første gang 14/9.

Slibehold - onsdag kl. 14.00 - 17.00 og 19.00 - 22.00.
 første gang 15/9.

Sølvarbejdshold - torsdage kl. 9.00 - 12.00. første gang 16/9.

Priser som hidtil:

Slibehold 15,00 kr. pr. gang.

Sølvarbejde 5,00 kr. pr. gang.

Indhold i dette nummer:

Referat af generalforsamling.	3. - 5.
Tusindvis af dyreforssiler fra Perm - tiden.	6.
Velkommen til nye medlemmer.	7.
Meddelelser fra turudvalget.	8.
Ordforklaring fortsat.	9. - 12.
Hvad er forskellen på en komet og et meteor.	13.
Rettelser og tilføjelser til Messen i 1993.	14.
Lidt om sproget!	15.
Skåne efteråret 1993.	18.

REFERAT AF GENERALFORSAMLINGEN DEN 13. MARTS 1993.

Sammendrag af formandens beretning og referat af generalforsamlingen, der overværedes af et par og tredive medlemmer og fulgte dagsordenen i februarbladet.

Ad. 1: Jørgen Borup valgtes til dirigent, takkede for valget og konstaterede, at indkaldelse og dagsorden var efter vedtægterne.

Ad. 2: Formandens beretning blev læst op af Ingemann Schnetler, da Annie Buus efter nys overstået rygoperation endnu ikke var i stand til at være med til generalforsamlingen.

Det forgangne jubilæumsår har været et godt år for klubben med stor tilgang af nye medlemmer, gode foredrag og ture, livligt arbejde på værkstedet og hyggeligt samvær på møder, ture og ved fester.-----Men fortsattes beretningen ordret:"--Så er det, jeg står lige så stille og bliver forundret.--Hvad er det, vi har gjort galt, siden flere end 50 medlemmer ikke har betalt deres kontingent den 1. marts? Ingen kan være i tvivl om, at den 1. marts var sidste frist. Det har stået i bladet både i december og i februar.

Tænker man ikke på, at alle - jeg gentager alle - klubbens medlemmer er ulønnede, også de, der bruger hundreder af timer årligt som kasserer, sekretær, værkfører osv. til at klare alt det praktiske arbejde?

Skal der nu udskrives 50 girokort ekstra pr. håndkraft? Skal der ofres et par hundrede kroner i porto af klubbens slunkne kasse for at minde hvert fjerde medlem om, at det skylder kontingent?

Sådan bliver det nu ikke. Der bliver udsendt en eneste rykker, og portoen bliver lagt oven i kontingentet. Bliver der så ikke betalt inden 14 dage, må vi med beklagelse tage afsked med de forsømmelige. -Ingen af disse medlemmer har nemlig ringet til kassereren for at melde sig ud!" Derefter gik beretningen over til at omtale, at en

kontingentforhøjelse på omkring 20 kr./år dvs. 1,60 kr. om måneden var nødvendig, hvis man ønsker en frodig klub i vækst med gedigne foredrag og ture og ikke en discount-klub med færre aktiviteter på et tilsvarende lavere niveau. Bladet er efterhånden nået frem til en opsætning og skrifttype, der er pæn og læsevenlig, og som er blevet rost af både medlemmer og andre klubber. Artikler til bladet fra medlemmer modtages meget gerne. Man behøver ikke at frygte, at nogen vil finde ens tekst uinteressant, men de to gamle læresætninger "Skriv kort - skriv engageret" gælder også i et lille klubblad.

Endelig fulgte en lille appel til at handle hos vore annoncører, når man står for at anskaffe noget, de leverer. De hjælper os, lad os hjælpe dem.

Beretningen sluttede med tak til dem, der tager et nap med, og med ønske om, at vi fortsat må have en god klub i fremgang med mange aktiviteter.

Turudvalgets formand Peter K. A. Jensen fremhævede fra årets aktiviteter lørdagsmødet med foredrag og den følgende søndagstur med Per Smed på stranden ved Moesgård som meget udbytterig og opfordrede til lignende kombinationsture.

Et nyt medlem roste bestyrelsen for den måde beretningen viste, man ville tackle problemet med kontingentrestancerne.

Endelig blev der udtrykt tilfredshed med midtersiderne i bladet, og derefter blev beretningen godkendt.

Ad. 3: Regnskabet fremlagdes. Ingen kommentarer - godkendt.

Ad. 4: Annie Buus blev genvalgt til formand.

Ad. 5: Til bestyrelsen blev Hans Jørn Mikkelsen genvalgt og Peter K. A. Jensen nyvalgt. Derefter rettede Ingemann Schnetler på formandens vegne en stor tak til Erik Jensen, der efter mange års arbejde for klubben ikke ønskede at genopstille til bestyrelsen.

Ad. 6: Wanda Christensen og Hanne Sønnichsen genvalgte til bestyrelsessuppleanter.

Ad. 7: Lillian Skov ville gerne trække sig, Sven Sønnichsen fortsætter, og Henry Weinkouff blev nyvalgt til revisor uden for bestyrelsen.

Ad. 8: Kaj Brødsted fortsætter som revisorsuppleant.

Ad. 9: Under fastsættelse af en kontingentforhøjelse, alle fandt højst rimelig (og så ville det endda være billigt, kom det fra salen), kom man lidt ind på, hvad der havde givet 4300 kr. i underskud i 1992, som regnskabet viste.

Trykning af STENHUGGEREN var blevet dyrere end budgetteret, idet der blev trykt flere til flere medlemmer og også med flere sider.

Udgiften til porto blev ikke forøget ved postomdeling og dermed 2 forsendelser til ca. 20 par. Tværtimod! 200 x 1,68 kr. postomdelt = 336 kr. For det beløb ville der kun kunne sendes ca. 60 blade ud i kuvert med 4,75 kr. i B-porto. Ergo skulle der udleveres mere end 100 blade ved klubmødet, før vi ville nærme os balance mellem de to udsendelsesformer. Der kommer vel normalt ca. 40 medlemmer til klubmøderne, og så er der ikke nævnt et ord om arbejdet med afkrydsning af, hvem der har fået, og udskrivning af kurverter til alle de andre.

Kontingentet blev uden indsigelser vedtaget til 100 kr. for enlige/150 kr. for par fra 1994.

Ad. 10: Der var ikke indsendt forslag.

Ad. 11: Til "Evt." kun en enkelt venligt ment bemærkning om får på forsiden af STENHUGGERENs februarnummer.

Jørgen Borup afsluttede med tak for god ro og orden.

K. Pii

Tusindvis af dyrefossiler fra Perm-tiden fundet i det centrale Tyskland.

For nylig fandt man i et gammelt kalkstensbrud i den lille by Kobach ca. 128 km fra Frankfurt 250 mill. år gamle dyrefossiler. Fundet ses som det hidtil bedste bevis for Pangæa's eksistens, dette fortidige kæmpekontinent som var omgivet af et hav kaldet Panthalassa. Fundet består af knogler, kæber og tænder af mærkelige pattedyrs-lignende skabninger og krybdyr. Næsten identiske dyre-fossiler er fundet i syd-Afrika næsten 8700 km borte. Ligeledes er der på mange af vor tids kontinenter fundet lignende fossiler, selv på Antarktis. Opbrydningen af Pangæa begyndte for ca. 205 mill. år siden, og efterhånden som kontinental-pladerne gled fra hinanden, isole-redes de forskellige dyr. Indimellem gav f.eks. jordskælv store sprækker i jorden, og det er netop en sådan sprække-dannelse man mener, dyrene er skyllet ned i enten p.g.a. oversvømmelse eller store regnmængder.

Bl.a. er der fundet to pattedyr-lignende krybdyr, hvoraf det ene var rovdyr, der levede af små krybdyr og padder, medens det andet var en planteæder med et hornagtigt næb, som det formentlig brugte til at rive planter op med. Permtiden var domineret af pattedyrlignende krybdyr. Nogle havde lemmer, der sad lige under kroppen, medens andre havde benene placeret på siden af kroppen. Rigtige kødædende krybdyr er der også fundet, bl.a. et 1,8 m langt eksemplar med kraftige tænder og en krokodille-lignende hale.

Udgravningerne i Korbach ledes af palæobiologen Hans-Dieter Sues fra Smithsonian Institution i Washington sammen med Wolfgang Munk fra Naturhistorisk Museum i Karlsruhe. De udtaler, at de først lige er begyndt at finde de virkelige "godbidder", og de regner med at finde meget mere. De tyske fossiler viser også, at det pattedyr-lignende krybdyr Lystrosaurus, der havde en slags stødtænder, og som er fundet bl.a. på Antarktis, i Perm-tiden havde mange planteædende slægtninge, som var byttedyr for en række mindre rovdyr. Disse dyr var overordentlig betydningsfulde for den økologiske udvikling og er til dels grundlaget for en del af de økosystemer vi kender i dag.

(kilde: Jyllands-Posten 20.1.92.)

Vi byder velkommen til følgende nye medlemmer:

Karl E. Østergaard, Åbyhøj.

Mogens K. Sørensen, Tjele.

Anne Rasmussen, Tjele.

Grete Hansen, Risskov.

Jørgen Floor, Risskov.

Inge Andersen, Viby J.

Vi håber, I må blive glade for jeres medlemsskab og få megen god stensnak med andre medlemmer på klubbens møder og ture. a.b.

Ravstedhus

- kursusstedet for håndværk og design -

Salg af værktøj og materialer

til stenslibning
og sølvarbejde...

Rekvirér brochure fra

Ravstedhus
Telefon 74 64 76 28

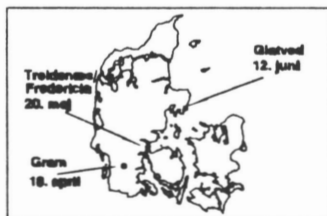
MEDDELELSER FRA TURUDVALGET

Som annonceret i februar-nummeret af bladet arrangeres der i foråret tre éndagsture til tertiære lokaliteter i Jylland.

Søndag den 18. april: Museet i Gram og Enderup Skov. Denne tur er nærmere omtalt i februar-nummeret af bladet.

Torsdag den 20. maj (Kr. Himmelfartsdag): Museet i Fredericia og Trelldenæs med stop ved lokalitet for kildekalk i Grejsdalen. Museet i Fredericia er Danmarks største privatsamling af fossiler fra det plastiske ler (fra Danmark og tilsvarende udenlandske lokaliteter). Der er gratis adgang. Vi skal være ved museet kl. 10, hvor indehaverne vil vise rundt. Vi håber, at de efterfølgende vil fungere som guider for os ved Trelldenæs, som de har et indgående kendskab til.

Lørdag den 12. juni: DESVÆRRE ER VI BLEVET NÆGTET ADGANG TIL "DANIA" VED MARIAGER FJORD. VI VIL ISTEDET TAGE TIL **GLATVED KALKGRAV PÅ DJURSLAND**, HVOR VI KAN FÅ ADGANG.

Der er allerede på nuværende tidspunkt så stor tilmelding til de tre ekskursioner, at de **alle bliver gennemført**. Yderligere tilmelding kan ske på lister, der går rundt på klubbens april-møde den 17.4. eller på tlf.nr. 86-892858 (efter 17⁰⁰). **Evt. afmelding skal ske SENEST en uge før hver tur på tlf. 86-892858 (efter kl. 17³⁰)**, bl.a. af hensyn til bussens størrelse.

Alle turene foregår med "De Blå Busser" med **afgang fra Musikhuset I Århus kl. 8³⁰ den pågældende dag**. Forventet hjemkomst ca. kl. 18. Betaling vil blive indkrævet i bussen. Den endelige pris (kr. 90-135 pr. tur) vil afhænge af det eksakte delta-gerantal.

med venlig hilsen

TURUDVALGET

ORDFORKLARING, fortsat:

Jordskælvbølger: De rystelsesbølger, som forplanter sig gennem Jorden og langs Jordens overflade fra det sted, hvor bruddet fandt sted, er af forskellig natur. Jordskælv kan derfor anvendes til at lytte sig frem til opbygningen af Jordens indre struktur. Man betegner de tre hovedtyper P-bølger (primære bølger), S-bølger (sekundære bølger) samt L-bølger, som er overfladebølger af en mere kompleks natur.

Kalkkompensationsdybden: KKD. Dybde i oceanerne, hvorunder kalk vil være opløst som følge af det stigende tryk ned gennem vandmasserne.

Kaolin: Hvid lerbjergart, hovedsagelig opbygget af lerminerale af kaolingruppen som f.eks. kaolinit. Dannes i forbindelse med ekstrem in situ forvitring under humide tropiske klimabetingelser, hvor feldspat og mørke mineraler af nedsivende varmt CO₂-holdigt grundvand omdannes til kaolin.

Kappe: Betegnelse for den zone i Jordens indre, som befinder sig under Jordens skorpe fra ca. 5-75 km og ind til 2.900 km. Jordens kappe kan opdeles i øvre og nedre kappe.

Kerne: Betegnelse for den centrale del af Jordens indre fra 2.900 km til 6.370 km (Jordens centrum). Kernen kan opdeles i en ydre flydende del fra 2.900 - 4.980 km og en indre fast jern-nikkelkerne fra 4.980-6.370 km.

Kisel: Betegnelse for siliciumoxid, SiO₂. Betegnelsen kiselsyre er også udbredt.

KKD: Forkortelse for kalkkompensationsdybde: Se denne.

Kontinent: Betegnelse for jordskorpens store landmasser. Omfatter både selve landområderne, samt kontinentalsoklen uden for kysten.

Kontinentalskrænten: Skråning på ca. 3-6° fra kontinentalsoklens ca. 2-400 m's dybde ned til ca. 3.000 m, hvor skråningen går over i kontinentalstigningen.

Kontinentalsoklen: Lavvandsområdet mellem kystlinien og kontinentalskråningen. Kontinentalsoklen har kun en ringe hældning (0,1°).

Kontinentalspredning: Teorien om kontinenternes opsprækning og spredning som dele af vandrende litosfæreplader.

Kontinentalstigningen: Dybhavs bunden mellem kontinentalskråningen og de abyssale bassiner. Oceanbundens hældning er særdeles ringe fra 1:40 til 1:2000.

Kontinentranden: Oceanbunden, som strækker sig fra kystlinien til de abyssale sletter. Den består af flere provinser: Kontinentalsokkel, -skråning og -stigning.

Kontinentalskorpe: Den del af jordskorpen, som omfatter kontinenterne og som udgør blot 30% af den samlede jordskorpe.

Konvektionsstrømme: Varmestrømme, her i Jordens kappe, som ofte under komplicerede bevægelsesmønstre transporterer varme fra Jordens kerne helt frem til skorpen. Disse konvektionsstrømme antages at være den egentlige drivkraft bag litosfærepladernes bevægelse.

Kulbrinter: Samlebetegnelse for olie og gas. Betegnelsen hydrokarboner kendes også.

Laguneområder: Lavvandsområder mellem kysten og de beskyttende barriereøer. Disse beskyttede laguner kan med tiden gro til, og derved omdannes lagunen til en sump.

Lapilli: Vulkansk aske af ærtestørrelse.

Lava: Betegnelse for ekstrusive vulkanske bjergarter, der som mere eller mindre flydende stenmasser strømmer ud på jordoverfladen.

L-bølger: Jordskælvsbølger af kompliceret natur, som forplanter sig langs jordoverfladen og derfor registreres sidst på seismograferne.

Litosfæren: (eller lithosfæren) a) den faste del af jordskorpen sammenholdt med hydrosfæren og atmosfæren, b) i pladetektonisk sammenhæng betegnelsen for selve de bevægende plader. Disse litosfæreplader opbygges af jordskorpen (oceanbunds- og kontinentsskorpe) samt de øverste 50-100 km af Jordens kappe.

Magma: Naturligt forekommende bjergartsmelte i Jordens skorpe eller kappe, hvorfra intrusion og ekstrusion af vulkansk materiale kan finde sted.

Magmabjergarter: Betegnelse for bjergarter dannet ud fra et magma. Dyb- og dagbjergarter: se disse.

Magmakammer: Reservoir af magma i litosfæren kan forekomme i op til 100 km's dybde. Magmaet i sådanne magmakamre kan dannes på flere måder og behøver ikke altid at have udviklet en vulkan på overfladen.

Magnetit: Vigtig jernmalm Fe_3O_4 . Farve: sort, stregfarve: sort, magnetisk. Forekommer ofte i forbindelse med hæmatit Fe_2O_3 som båndet jernmalm.

Marmor: Metamorf bjergart bestående hovedsagelig af fin- til grovkornet rekrystalliseret calcit.

Massefylde: Ældre betegnelse: Vægtfylde.

Mesosfære: Nedre kappe eller den del af kappen, som ligger under astenosfæren. Mesosfæren deltager sandsynligvis ikke i den indre jords tektoniske processer.

Metamorfose: Er betegnelsen for mineralogisk, kemisk og strukturel omdannelse af eksisterende bjergarter som led i en tilpasning til ændrede ydre fysiske/kemiske forhold, f.eks. i forbindelse med bjergkædefoldning.

Meteoritter: Meteorsten, større eller mindre himmellegemer sandsynligvis stammende fra asteroidebæltet, som falder ned på jordoverfladen. Man skelner mellem tre forskellige meteorittyper, jernmeteoritter, stenmeteoritter og jernstenmeteoritter.

Midtoceanryg: Undersøisk seismisk og vulkansk højderyg, der kontinuerlig strækker sig gennem det nordlige og sydlige Atlanterhav, Indiske Ocean og sydøstlige Stillehav. I den centrale dalfure, som løber gennem hele denne højderyg, trænger, mere eller mindre konstant, kappemateriale frem på havbunden og danner således ny oceanbundsskorpe.

Moderbjergart: Betegnelse for bjergart, hvori olien dannedes, før den diffunderede opad til overliggende lag.

Obsidian: Mørk til sort vulkansk glas, almindeligvis af rhyolitisk sammensætning og med et karakteristisk muslet brud.

Hvad er forskellen på en komet og et meteor.

?

Hvad er forskellen på en komet og et meteor? Og hvad er en asteroide, til sammenligning med de to andre? Er det kun meteorer, der falder ned på jorden?

!

Hver dag rammes Jorden af 300 tons meteorer fra rummet. De allerfleste er dog kun støvpartikler. De udgør ikke nogen fare, men kan lære os meget om asteroider og kometer.

Der er to typer meteoritter, jern- og stenmeteoritter. Jernmeteoritterne er sandsynligvis rester af asteroider. Asteroiderne er gået i stykker ved sammenstød, og resterne har ramt Jorden.

Men en stor del af meteorerne stammer fra kometer. Kometer er kæmpe-snebolde, der kredser om Solen i meget aflange baner. Hver gang de kommer tæt på Solen, fordamper noget af sneen og isen. Dampene danner de karakteristiske komethaler. Efter en række ture rundt om Solen er al sneen og isen smeltet, og der er kun en klynge småsten tilbage, som oprindeligt var frosset inde i "snebolden".

Som tiden går, spredes denne sky gradvist ud langs hele banen. Når Jorden passerer gennem kometens bane, så rammer tusinder af støvpartikler og småsten Jordens atmosfære. Vi får en meteorregn, hvor man på en time kan se tusinder af stjernes kud.

Meteoritter, der stammer fra kometer, er sjældne, da de indeholder komplicerede kulstofforbindelser og ofte en del kemisk bundet vand. Med den sammensætning vil partikler fra kometer normalt brænde op i atmosfæren.

Man mener dog, at Jorden i nyere tid har oplevet et større sammenstød med en kometrest. Det skete den 30. juni 1908 over Tunguska i Sibirien. Ved nedslaget blev

der udviklet en energi svarende til eksplosionen af en brintbombe 1000 gange kraftigere end den bombe, der blev kastet over Hiroshima. Ødelæggelserne var dog ringe, da Tunguska er et meget øde område. Der er ikke fundet nogen rester efter meteoret.

Helle og Henrik Stub.

Fra Illustreret Videnskab nr. 11, 1990.

**Rettelser & tilføjelser til:
Messer i 1993**
(trykt i december - nummeret 1992)

19. -20.	juni	Kopparberg,	Sverige
2. - 4.	juli	Ylämaa,	Finland
17. -18.	juli	Outokumpu,	Finland
7. - 8.	aug.	Långban,	Sverige
7. - 8.	aug.	Helsingfors,	Finland
14. -15.	aug.	Sathelle,	Norge
2. - 3.	okt.	Västerås,	Sverige
9. -10.	okt.	Næstved,	
6. - 7.	nov.	Rødovre,	
27. -28.	nov.	Tampere,	Finland
Tyskland			
11. - 12.	sept.	Kiel,	Tyskland
29. - 31.	okt.	München,	Tyskland
12. - 14.	nov.	Hamburg,	Tyskland

alt er med forbehold.

Hanne Sønnicksen

Lidt om sproget!

Når vi Stenfolk hælder en dråbe saltsyre på en sten og vi ser, at den bruser, så ved vi, at stenen er kalkholdig.

Det, der bruser op, er kulsyre, eller er det kultveilte eller kuldioxid?

Kulsyre er et gammelt navn fra den tid, man mente, at det var en syre.

Kulsyre- som syre- findes vistnok ikke, og dog har jeg hørt, at det kan forekomme i visse plantedele.

Da man blev klar over, at det ikke var syre, fik det sit selvfølgelige navn: Kulsyre-anhydrid.

Saa kom H. C. Ørsted ind i billedet, og med ham fik vi de gode danske navne: Ilt og brint. De mest ægte danske navne nogensinde. End ikke længere i Norge og Sverige kender man navnene.

H. C. Ørsted gav vor luftart navnet: kultveilte. Tve ved vi jo (endnu), betyder to.

Navnene ilt og brint findes ikke i vort sprog om 50 - eller 100 år. Det oplever vi heldigvis ikke!

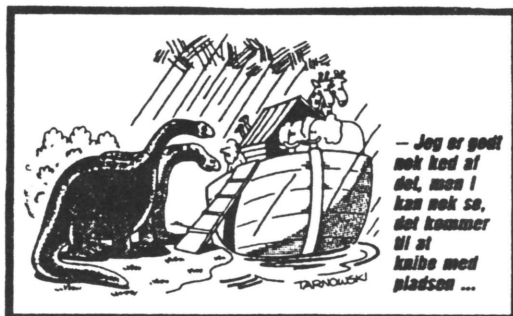
Udviklingen har nu gennem 150 år været: kulsyre, kulsyreanhydrid, kultveilte, kuldioxid, kuldioxid - og om 10, 20, eller 50 år hedder det karbondioxid.

Men, når vi åbner en øl eller en sodavand, og det bruser, da kan vi ikke få os selv til at sige kuldioxid. Vi siger stadig kulsyre - og lad os blive ved med det - selvom ordet gik af brug for 150 år siden.

Og så forresten: Før ordet kulsyre, da hed det i 1700- tallet sådan noget som fiksluft.

Det sigter til dets evne til at forene sig med alkalier.

Fra Sydøst - Jyske Stenklub.

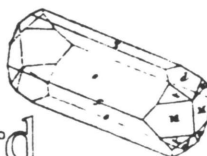

Stort udvalg af sjældne mineraler

Fossiler Horn & hjortetakker

Konkylier

Samlinger købes

Hedegaard

Storgade 71, 8882 Faarvang

Telefon 8687 1400 Telefax 8687 1922

Åbent hverdage 9-16 samt efter aftale

ANKU

Silver and Stones ApS

ANKU er leveringsdygtig i:

Maskiner, udstyr og tilbehør til stenslibning.

Maskiner, værktøj og tilbehør til smykkefremstilling (guld/sølvsmedearbejde), også som fuldt monterede værksteder. Rå og polerede smykkesten og smykkehalv fabrikata.

Sterling sølv i plade, tråd og rør.

Leverer til institutioner, erhverv og private.

Egen produktion af smykkeforarbejdningsmaskiner.

Har eget serviceværksted og yder teknisk vejledning

Besøg vores udstilling eller rekvirer katalog på:

ANKU Silver and Stones ApS

Godthåbsvej 128 - 2000 Frederiksberg - Tlf. 31 87 41 70 - Fax 38 88 60 06

Åbningstider: Mandag lukket, tirsdag og onsdag 12-17, torsdag 12-19, fredag 12-16

I juni og juli også lukket om fredagen.

START DIT EGET KURSUS

*LOF står til rådighed med dygtige
Lærere i de fleste fag indenfor
folkeoplysningen.*

*Er i f.eks. 14 personer med samme
interesse, kan I oprette jeres helt
eget kursus.*

*Ring til LOF - og vi klarer resten
TLF. 86/ 12 18 11.*

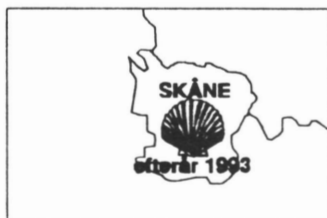
*PS LOF udgiver et righoldigt pro-
gram 2 gange årligt -i august og
december. Det kan fås på LOF's kon-
tor, på bibliotekerne og i kommunein-
formation.*

Liberalt Oplysnings Forbund

SKÅNE EFTERÅRET 1993

Turudvalget arrangerer en 3-dages tur til det nordlige Skåne i september 1993. Indsatsen koncentrerer sig om lokaliteterne **IGNABERGA**, **ULLSTORP** og **IVÖ**, der alle rummer fossilrige kridtaflejring fra **Nedre Campanien**. I Ullstorp kalkbrud er der desuden mulighed for at samle flotte konglomerater med krystaller af **mælkekvarts**, **ametyst**, **røgvarts**, **feldspat** samt grønne, omdannede **diabaser**, mens der på Ivo er mulighed for at studere **kaolin** i smukke pastelfarver. Der skulle således være noget for alle: Fossilsamlere, mineralsamlere og alment geologisk interesserede. Alle tre lokaliteter ligger i bekvem afstand af hinanden.

- Tid:** fredag d. 17. september til søndag den 19. september 1993.
Afgang fra Musikhuset i Århus fredag ca. kl. 11³⁰; hjemkomst søndag ca. kl. 0¹⁵.
- Transport:** I lejede minibusser á 9 personer (vi skal selv være chauffører).
Sejlad med Lion Ferry fra Grenå.
- Logi:** Sunnarpsgården ved Höör (hytter á 7 personer).
- Tilmelding:** Gerne så snart som muligt til turudvalgets medlemmer på flg. telefonnumre:

86-215042; 86-969557; 86-261672; 86-892858

SIDSTE FRIST FOR TILMELDING: 15. AUGUST 1993
- Pris:** Ca. kr. 650,- pro persona for transport og indkvartering.
Hertil kommer fortæring.
Endelig besked om afgangstidspunkt, pris m.v. vil blive givet efter tilmeldingsfristens udløb.

TURUDVALGET

Nyheder fra **GO** Geografforlaget

STEN i det danske landskab.

Dels en guide med 32 farvetavler over ledeblokke og de andre sten, som vi finder i det danske landskab. Dels letlæste geologiske indledningskapitler. Den uundværlige håndbog for alle sten-interesserede.

Af Per Smed. 180 sider. Indbundet. 175,00 kr.

STRANDSTEN

En stor smuk farveplanche med de almindeligste strandsten. Kort tekst om hver sten på dansk og tysk. Leveres i kraftigt paprør.

Tekst: Steen Sjørring. Fotos: Ole Bang Berthelsen. Format: 98x68 cm. 55,00 kr.

Geologisk set: Det nordlige Jylland.

En håndbog, som beskriver geologien på 31 lokaliteter af særlig national geologisk interesse. Tekster, figurer og kort. Litteraturliste og emneregister samt engelsk og tysk resumé.

Skov- og Naturstyrelsen. 208 sider. 175,00 kr.

GO GEOGRAFFORLAGET
5464 Brenderup . Tlf. 64 44 16 83 . Fax 64 44 16 97

1VÖ 4 1643 E 5V

IGNABERGA 4 164 3 D 50

Ullstorp M 187 3 D 5V

4 Scandinavian Gem Craft Center

ALT TIL STENSLIBNING

LORTONE slibemaskiner
LORTONE tromlemaskiner

INDFATNINGER

Kæmpe udvalg af ægte og uægte smykkedele.

I. M. G.

STENBUTIKKEN I CENTRUM

ØSTERGADE 30 . 8000 ÅRHUS C

TELEFON 86 12 93 76

Prog

- Lø d. 17/4 Klubmøde på Åby Bibliotek. OBS.: Det er 3. lørdag i april. Christian Bauditz vil fortælle om at samle og bestemme mineraler (en opsummering af artiklerne i april- og septembernummeret af STENHUGGEREN 1992).
Sten på bordet: Slibe- og sølvarbejde fra vinteren 92/93.
- Sø d. 18/4 Ekskursion til Midtsønderjyllands Museum i Gram og Enderup Skov.
- To d. 20/5 Ekskursion til Museet i Fredericia, Treldehø og et stop i Grejsdalen.
- Lø d. 12/6 Ekskursion til Glatved Kalkgrav på Djursland.
- Lø d. 11/9 Klubmøde på Åby Bibliotek.
Frants Kristensen, Skagen, vil holde foredrag om rav.
Sten på bordet: Rav.
- Lø d. 9/10 Klubmøde på Åby Bibliotek.
"Gamle" medlemmer vil vise film fra klubbens barndom.
Sten på bordet: Sommerens fund.
- Lø d. 13/11 Klubmøde på Åby Bibliotek.
Chris Christiansen, Billund, vil fortælle om mellemmiocæne blokke fra Esbjerg.
Sten på bordet: Fossiler fra samme tid.
- Lø d. 11/12 Klubmøde på Åby Bibliotek.
Vi holder traditionelt julemøde med alle de kendte ingredienser.
Sten på bordet: Gjorde I et kup på Hamborg-messen?

Bemærk at der er foredrag ved september-mødet.
Husk selv at medbringe nødvendig proviant til møderne. Fra kl. 13 er der åbent for handel, bytning, stensnak og "Sten på bordet". Klubmødet starter kl. 14.30, og foredraget begynder kl. 15.00.

Bemærk at deadline for septembernummeret af STENHUGGEREN er 1. august 1993. Materiale sendes til Karen Pii.